

DATOS IDENTIFICATIVOS

Educación social no sistema educativo

Materia	Educación social no sistema educativo			
Código	O05G130V01304			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Análise e intervención psicossocioeducativa			
Coordinador/a	Fernández Fernández, José			
Profesorado	Fernández Fernández, José			
Correo-e	josefernandez@edu.xunta.es			
Web				

Descrición xeral	<p>Coa impartición desta materia, que consta de 6 créditos ECTS de carácter obrigatorio, a impartir en 2º curso do Grao de Educación Social, trátase de aproximar a figura do educador social aos centros de ensino como un profesional que pretende dar resposta a diversas necesidades de intervención socioeducativa formando persoas e cidadáns dispostos a enfrontarse ás realidades actuais. Unha realidade cada vez máis complexa, que plantexa novos problemas que precisan de profesionais que os entendan en profundidade e que, pola súa formación específica, poidan axudar a previlos e buscar solucións en colaboración con todos os membros da Comunidade Educativa e fomentando cauces de transmisión que perfeccionen a comunicación conxunta entre o centro escolar e a familia co fin de conseguir unha educación integral para o alumnado, sobre todo naqueles casos nos que as circunstancias familiares puideran prexudicar de maneira contraproducente o progreso dos educandos.</p> <p>A escola ten dificultades para facerse cargo das [disfuncionalidades] que nin a familia, nin os centros educativos, nin a comunidade ou o entorno pode asumir ou cumprir.</p> <p>Nesta liña, nunha institución escolar que debe atender múltiples demandas, a figura mediadora do educador/a social pode desempeñar un importante e transcendental cometido, facilitando a integración de distintos entornos educativos, aproximando os seus respectivos proxectos formativos e as influencias pedagóxicas que proveñen de diferentes ambientes. Por outra parte, e ademais das tarefas de mediación, o seu desempeño profesional poderá proxectarse en campos máis específicos, como son a educación familiar, a atención a problemas de protección e conflito na infancia, a prevención da violencia de xénero, a transición da escola á vida activa, a coordinación dos temas transversais ou o fomento da asistencia dos rapaces e rapazas máis desfavorecidos á escola, evitando un absentismo que conduce ao fracaso escolar e social.</p>
------------------	---

Competencias de titulación

Código	
A1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
A2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas
A3	Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)
A5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa
A9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar
A16	Elaborar e interpretar informes técnicos, de investigación e avaliación sobre accións, procesos e resultados socioeducativos
A18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía
A20	Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas
A21	Asesorar e/ou acompañar a persoas e/ou grupos en procesos de desenvolvemento socioeducativo

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
1. Conocer los supuestos teóricos, pedagógicos, políticos y legislativos que están en la base de los procesos de intervención socioeducativa.	A1
2. Estar capacitado/a para el diagnóstico y la mediación en la prevención y la resolución de conflictos en condiciones de desigualdad y crisis en comunidades socioeducativas.	A2
3. Favorecer los valores de igualdad y ciudadanía democrática y capacitar para la prevención y mediación en casos de violencia en sus diferentes manifestaciones (simbólica, de género, escolar, sexual, étnica[]).	A3
4. Conocer los fundamentos del diseño y uso de los medios, recursos y estrategias para la intervención socioeducativa e incorporarlos en los diferentes ámbitos de acción socioeducativa.	A5
5. Diseñar, desarrollar y evaluar programas y proyectos en el contexto de la familia y de la escuela.	A9
6. Elaborar e interpretar informes técnicos, de investigación y evaluación sobre acciones, procesos y resultados socioeducativos.	A16
7. Tener capacidad para potenciar las relaciones interpersonales, desarrollar habilidades de comunicación interpersonal, solidaridad y empatía.	A18
8. Asesorar en la elaboración y aplicación de planes, programas, proyectos y actividades socioeducativas.	A20
Asesorar y acompañar a personas y grupos en procesos de desarrollo socioeducativo.	A21

Contidos	
Tema	
1. O sistema educativo español: normatividade educativa de ámbito estatal, autonómico e local.	1.1. Estrutura do sistema educativo español. 1.2. A figura do educador. 1.3 A educación social nos currículos escolares. A súa relación coas competencias básicas.
2. A figura do educador na formación social	2.1. O carácter social do fenómeno educacional. 2.2. A educación social na adolescencia.
3. O/a educador/a social no sistema educativo.	3.1. Xustificacións e funcións. 3.2. Experiencias da presenza de educadores/as sociais en centros escolares de distintas CC.AA. 3.3. O caso particular de Extremadura. 3.4. As canles de comunicación familia-escola.
4. Experiencias a nivel internacional en la incorporación de los educadores/as sociales al sistema educativo.	4.1. Intervención en procesos de integración social/escolar.
5. A convivencia e os conflitos nos centros escolares.	5.1. Maltrato escolar entre iguais: acoso ou bullying. Indicadores, tipos de acoso, protocolo de actuación. 5.2. O observatorio galego de convivencia escolar. 5.3. Programas de convivencia, prevención de conflitos e mediación escolar. 5.4. Programas de desenvolvemento integral da saúde e a personalidade.
6. A problemática do absentismo escolar.	6.1. Marco legislativo e complexidade conceptual. 6.2. Causas e medidas preventivas. 6.3. Protocolo de actuación.
7. A problemática do fracaso escolar.	7.1. Concepto e causas do fracaso escolar. 7.2. Actuacións do educador/a ante o fracaso escolar dentro e fóra da escola.
8. Colaboración da escola coas distintas redes e recursos socioculturais: cara a un sistema educativo integrado.	8.1. Cooperación da institución educativa cos Servizos Sociais dos Concellos, Fiscalía de Menores, Consellería de Familia, Policía, Institucións de Menores...
Observación xeral: Estes contidos débense entender con certa flexibilidade, tanto na orde da súa organización como de ampliación/reducción.	Non hai

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20.5	28.5	49
Traballos de aula	6	6	12
Traballos tutelados	6	19	25
Titoría en grupo	2	7	9
Presentacións/exposicións	11	30	41
Actividades introductorias	2	0	2
Probas de resposta curta	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia
Traballos de aula	Proposta de debates en pequenos grupos e postas en común, coa elaboración e discusión de conclusións
Traballos tutelados	Traballos que realiza o alumnado consultando bibliografía e documentación
Titoría en grupo	Tempo reservado para atender e resolver dúbidas do alumnado en pequenos grupos
Presentacións/exposicións	Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita).
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado e a presentar a materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Para os traballos de aula: Seguimento individualizado do desenvolvemento das actividades indicadas. Para traballos tutelados: Atención personalizada no despacho e/ou a través do correo electrónico. Resolución de dúbidas e orientación metodolóxica sobre aspectos relacionados coa materia. Para os obradoiros: Atención continuada no proceso de elaboración das actividades propostas Para as presentacións/exposicións: Exposición por parte do alumnado de forma individual ou en pequenos grupos dun traballo relacionado coa temática da disciplina.
Sesión maxistral	Para os traballos de aula: Seguimento individualizado do desenvolvemento das actividades indicadas. Para traballos tutelados: Atención personalizada no despacho e/ou a través do correo electrónico. Resolución de dúbidas e orientación metodolóxica sobre aspectos relacionados coa materia. Para os obradoiros: Atención continuada no proceso de elaboración das actividades propostas Para as presentacións/exposicións: Exposición por parte do alumnado de forma individual ou en pequenos grupos dun traballo relacionado coa temática da disciplina.
Traballos de aula	Para os traballos de aula: Seguimento individualizado do desenvolvemento das actividades indicadas. Para traballos tutelados: Atención personalizada no despacho e/ou a través do correo electrónico. Resolución de dúbidas e orientación metodolóxica sobre aspectos relacionados coa materia. Para os obradoiros: Atención continuada no proceso de elaboración das actividades propostas Para as presentacións/exposicións: Exposición por parte do alumnado de forma individual ou en pequenos grupos dun traballo relacionado coa temática da disciplina.
Traballos tutelados	Para os traballos de aula: Seguimento individualizado do desenvolvemento das actividades indicadas. Para traballos tutelados: Atención personalizada no despacho e/ou a través do correo electrónico. Resolución de dúbidas e orientación metodolóxica sobre aspectos relacionados coa materia. Para os obradoiros: Atención continuada no proceso de elaboración das actividades propostas Para as presentacións/exposicións: Exposición por parte do alumnado de forma individual ou en pequenos grupos dun traballo relacionado coa temática da disciplina.
Presentacións/exposicións	Para os traballos de aula: Seguimento individualizado do desenvolvemento das actividades indicadas. Para traballos tutelados: Atención personalizada no despacho e/ou a través do correo electrónico. Resolución de dúbidas e orientación metodolóxica sobre aspectos relacionados coa materia. Para os obradoiros: Atención continuada no proceso de elaboración das actividades propostas Para as presentacións/exposicións: Exposición por parte do alumnado de forma individual ou en pequenos grupos dun traballo relacionado coa temática da disciplina.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Seguimento e participación activa no desenvolvemento diario das clases e das actividades presenciais teóricas e prácticas propostas.	10
Traballos tutelados	Traballos que realiza o alumnado consultando bibliografía e documentación, resolição de casos prácticos.	15
Presentacións/exposicións	Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita).	25
Probas de resposta curta	Proba individual de reflexión ou nos que se dea conta que se entenderon os contidos da materia.	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

Nas probas terase en conta a corrección na presentación e exposición escrita (presentación, expresión sintáctica e gramatical), o sentido crítico, esforzo de síntese e a capacidade de relacionar datos.

Para poder facer media é necesario obter no exame polo menos 3 puntos (sobre 5) e no traballo de exposición 1,5 puntos (sobre 2,5). Ademais precisase ter participado nos outros apartados a cualificar.

Alumnado non presencial

-Realización de dous traballos tutelados relacionados coa temática da materia, para o que se debe pór en contacto co profesor ao inicio de curso e comunicarlle tal situación. Puntuación, ata 4 puntos. Para facer media é preciso obter neste apartado polo menos 2 puntos e participar nas dúas actividades propostas.

- Realización dun exame sobre o temario: ata 6 puntos. Para facer media é preciso conseguir un mínimo de 3,5 puntos.

Na segunda convocatoria, todo o alumnado conservará a parte (teórica ou práctica) xa superada e realizará só aqueles apartados que non tivesen un grao de realización satisfactorio.

Bibliografía. Fontes de información

Aznar, E. et al., **El educador social y el trabajo en las escuelas**, *Revista de Educación Social*, 4,, 2005,

Castro, M. et al. (coords.), **Educación Social e Escola. Santiago de Compostela: Nova Escola Galega / Colexio de Educadoras e Educadores Sociais de Galicia.**, (2008),

Decreto, **Decreto 120/1998, de 23 de abril, por el que se regula la orientación educativa y profesional en la Comunidad Autónoma de Galicia. D.O.G. nº 79,** 27 de abril de 1998.,

De Oliveira, A. M. & Santos, M. A., **Educacão e tempo livre: o papel do animador sócio-cultural em contexto escolar.** En, **Cid, X. M. & Peres, A. (eds.). Educación social, animación sociocultural y desarrollo comunitario. Vol. II. Our,** (2007),

Eduso.net, **El educador y la educadora social en el estado español: una concreción de su trabajo en centros escolares. Eduso.net.**, (2004),

Galán Carretero, D., **Los educadores sociales en los centros de Educación Secundaria de Extremadura**, *Revista Interuniversitaria de Pedagogía Social*, nº 15, pp. 57-71,, (2008),

Ley, **Ley Orgánica 1/1990, de 3 de octubre, de Ordenación General del Sistema Educativo. B.O.E. nº 238,** 4 de outubro de 1990.,

Ley, **Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación. B.O.E. nº 106,** do 4 de maio de 2006.,

Lirio Castro, J. (coord.), **La metodología en la Educación Social: Recorrido por los diferentes ámbitos profesionales, Madrid, Dykinson, S.L.,** (2005),

Ortega, J., **Educación social y escuela, Educación y futuro, 3, 7** □ **23,** (2000),

Ortega, J., **La escuela como plataforma de integración. La educación social y la escuela ante los desafíos de una sociedad en transformación (violencia, racismo, globalización,** □). En, **Núñez, V. (coord.). La educac,** (2002),

Ortega, J., **Pedagogía Social e Pedagogía Escolar: La Educación Social en la escuela, Revista de Educación, 336, 111** □ **127.,** 2005,

Riveiro, S., **A intervención en institutos. En, Cruz, L. (coord.). Actas da 2ª Escola de Primavera** □ **Educación Social e Servizos Sociais** □. Santiago de Compostela: Colexio de Educadoras e Educadores Sociais de Galic, (2007),

Vallés, J., **El educador social y el absentismo escolar, Revista de Educación Social, 4,** **www.eduso.net/res/?b=7&c=53&n=146,** (2005),

Valls, R., **Los educadores y educadoras sociales en las comunidades de aprendizaje, Revista de Educación Social, 4,** **www.eduso.net/res/?b=7&c=53&n=145.,** (2005),
